

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štev. 41.

V Mariboru, dne 13. oktobra 1904.

Tečaj XXXVIII.

Naši deželní poslanci.

Kdor zasleduje delovanje naših deželnih poslancev v Gradcu, lahko razvidi, da se največ predlogov, katere so stavili, bavi z različnimi vremenskimi nesrečami in nezgodami, ki so zadele slovenske volilce. To pač letos ni nobeno čudo! Že dolgo niso vremenske nezgode tako zasledovale našega spodnještajerskega ljudstva kakor ravno tekoče leto. Naši slovenski poslanci torej dokazujo s svojimi tozadavnimi predlogi, da poznajo položaj svojih volilcev in da tudi za nje kaj storijo.

Slovenski poslanci pa so stavili letos tudi več predlogov zaradi deželnih zavarovalnic, tako predlog zaradi zavarovanja živine in zavarovanja proti toči. Tudi za deželno zavarovanje proti ognju bodo naši poslanci glasovali, kadar bo prišla ta zadeva v deželnem zboru v resno pretresovanje.

Zakaj pa se zavzemajo kmetski poslanci sedaj naenkrat za tako deželna zavarovanja? Znano je namreč, da imajo enake zasebne zavarovalnice velikanski čisti dobiček pri svojem podjetju. Ne tisočaki, ampak milijoni in milijoni se stekajo v nadomestilne zaklade zavarovalnice in v žepa onih bogatašev, ki so ustanovili s svojim denarjem zavarovalne zavode. Naši poslanci pa si misljijo: Vse te milijone bi lahko imela dežela, ako bi ona sama ustanovila in vodila enake zavarovalnice. In milijone naša dežela krvavo potrebuje, kajti nemška večina slabo gospodari. Izvrže veliko tudi za nepotrebne reči kakor so gledališča, jahalnice, drsalnišča, studenten-

helmi itd., a denar si hoče dobiti le z zvišanjem doklad. Naše deželne doklade pa so itak že 51% visoke in kmetje jih že težko plačujejo. Deželne zavarovalnice bi postale za deželo novi denarni viri, ki bi davko-plačevalcem mnogo pomagale.

Naši poslanci so torej izvestno dobro ravnali, da so stavili predloge za deželne zavarovalnice. Bati se je pač, da nemško-nacionalna večina, v kateri sedijo tudi Stiger, Ornig, Stallner in kjer bi sedel tudi Wratschko, ako bi tako sijajno ne propadel, odklonijo velekoristne predloge zaradi zavarovalnic. Saj ta večina, v kateri sed jo bogati tržani in meščani, noče nič storiti za ubogega kmeta, kakor je to dokazala tudi z odklonitvijo za kmeta potrebnih zadrg. Toda slovenski poslanci si lahko umijejo roke, oni so storili svojo dolžnost. Jeza bednih, zapuščenih kmetov se pa naj obrne potem proti onim zasplojencem, ki se lovijo pri vsaki volitvi za frake nemških tržanov in meščanov, vsled česar mora meščansko-tržaška večina v deželnem zboru misliti, da mnogi kmetje soglašajo z njeno kmetu sovražno politiko. Nemčurji med kmeti, naj potem barejo »štajerca« ali ne, ki glasujejo proti slovenskim kmetskim poslancem, niso torej samo izdajalci našega jezika, ampak tudi izdajalci našega kmeta!

Rusko-japonska vojna.

Na suhem.

Ako so došla poročila resnična, kaže vse, da se bo vnesla blizu Liaojanga velika bitka.

Japonci bi imeli rajši bitko pri Mukdenu, kjer je za nje ugodnejše stališče, med tem ko se hočejo Rusi bojevati južno od Mukdene. Pri teh majhnih in večjih praskah prednjih straž so Rusi prizadejali Japoncem precej občutnih izgub. Posebno kozaki so za vojevanje izborni. Dne 5. t. m. so napadli sedem japonskih eskadronov ter jih zapodili v beg. Japonci so bežali v takem neredu, da niso mogli vzeti ranjencev s seboj in so Rusi vjeli mnogo vojakov in dva častnika.

Dosla poročila namreč pravijo, da se Rusi ne bodo več umikati, ampak da bodo začeli prodirati, ker se čutijo dovolj močne. Vladni ruski list ima iz Mukdene poročilo, da je Kuropatkin izdal dne 2. t. mes. naslednje dueviro povelje: Pred več nego sedmimi meseci nas je napadel sovražnik pred Port Arthurjem, predno je bila vojna naznanjena. Od tedaj so ruske čete izvrstile mnogo junaskih dejanj, na katere je lahko domovina ponosna, a sovražnikova ošabnost le še ni poražena, ampak še sanjari dalje o popolni zmagi. Čete naše mandžurijske armade, dasi krepkega duha, niso bile dovolj streljive, da bi porazile japonsko armado, treba je bilo časa, da se zagotovi naši armadi popoln uspeh. Radi tega sem zapovedal umikanje, dasi smo Japonee opetovano odbili. Kuropatkin hvali uzorno umikanje čet od Liaojana do Mukdene in pravi, da je car določil zadostno število vojakov, da bo Japonska končno premagana. Premagati je silne težave, da se vse to spravi preko oddaljenosti 10000 vrst na bojišče. Stotisoč ljudij, na tisoče konj, na milijone tovorov se spravlja tekom sedmih

Listek.

Skrivnostna hiša.

(Dogodbica; iz hravskega prev. J. V. Starogorski).

I.

»Da vam kažem svoje povsem odkrito srčno mnenje, dragi gospod... kako vam je ime?«

»Fran Dornauer.«

»Da vam potem, dragi moj gospod Dornauer, povsem odkritosrčno kažem svoje mnenje o grozoviti povesti, katero ste nam tu pripovedovali, vam moram reči, da se mi zdi, da ste vi včeraj z nekaterimi veselimi prijatelji večerjali in malo preveč pili. Potem ste si pa sestavili to grozno povest, katero vi sami ne verjamete. Vaše zdravo lice, a nelepa obleka podpirata mojo sumnjo.«

»Ali jaz se sklicujem na svoje poštenje...«

»Oprostite, v vašem stanju nemoremo verovati na poštenje, ampak samo na dokaze! Ako ne morete vaše izjave podpirati s kakim kolik dokazom, vam ne moremo verovati.«

»Dokazov imam dovolj: zginila mi je ura, verižica, denar.«

»Vi tako pravite, a morebiti sami sebe varate.«

»Sedaj se spominjam: imam oblečeno srajce, ki je last te proklete razbojniške družbe. Evo vam je.«

»Dajte, da vidimo... Vraga, to pa je res dragoceno! Jak, donesite skatijo s srajcami, ki je označena pod imenom »Michigan.«

V skatiji iz trdega papirja so ležale štiri lepe, umetno vezane nočne srajce, ki so bile oni na Dornauerju slične.

»Prosim vas, odkod imate te srajce?« vpraša tuje.

»Na to vprašanje vam odgovorim pozneje, ker vas moram sedaj prositi, da še enkrat ponovite vašo povest. Gospod pisar, zapisite vse točno v zapisnik, kar bo ta gospod povedal.«

»Jaz sem,« začne Dornauer, »zasebnik iz Monakova, ter sem prišel v Chicago samo za to, da obiščem svetovno razstavo in zajedno spoznam zemljo in ljudi. Moj sin ima tovarno in da bi mi to potovanje se koristilo, sem hotel zanj še marsikaj nakupiti. Vzel sem zato mnogo denarja seboj in ker ljubim nakit, sem vzel seboj tudi zlato uro, ki je bogato okrašena z dragotinami in sem jo dal na zlato verižico. V srajco sem djal manšetne gumbe z dijamanti. V Chicago, kamor sem včeraj prispel, sem takoj poiskal stanovanje, a ni bilo več nobenega praznega mesta. Vse sobe so bile oddane. Moral sem se zadovoljiti

z majhno sobico, kamor sem dal svojo prtljago. Ker je še bil čas, sem takoj obiskal razstavo in se zaglobil v razstavljenе predmete. Ko sem hotel zvečer iti domov, sem pozabil, Bog ve kako, ime svojega bivališča. Glave mi je bila polna raznih misli o predmetih iz razstave in nikakor se nisem mogel spomniti imena. Med tem je nastala noč in je se jelo deževati. Neznaje, kaj naj začnem, sem hodil okrog. V tem pristopi k meni neki fino oblečen gospod, ki me je že nekaj časa opazoval in me zelo ljubezniivo nagovori:

»Gospod, zdi se mi, da nekaj iščete. Mogoče vam lahko pomagam.«

To me je veselilo, ker je ta človek npravil na me utis povsem poštenega moža. Povem mu svojo nepriliko, da sem pozabil naslov svojega bivališča, in sedaj ne vem, kje naj prenocim. On nekaj časa premislja.

»To je zelo neljub položaj,« reče potem. »Jaz sem rojen v Chicagu, ali da bi moral danes ob tem času iskati stanovanje in prenočišče, bil bi v takem položaju kakor vi. Vi niti pojma nimate, kakšni lopovi so v tem mestu, odkar se je začela razstava. Človek še po dnevu ni varen svojega imetja in življenja, kaj še le po noči...«

»Pa kaj naj počnem sedaj? V tem dežju in noči ne morem ostati na ulici!« ga vprašam v strahu. »Ali ne poznate morebiti kako

mesecev iz evropske Rusije in Sibirije v Mandžurijo in če bi bili doslej odposlani polki že nezadostni, bodo prišli novi. Želja carjeva, da sovražnika premagamo, se bo dosledno izvršila. Doslej je sovražnik mislil, da si je izbral najpripravnnejši čas, opirajoč se na svoje velike vojne moči, da nas napada, sedaj pa je prišel cd vse armade težko pričakovani trenotek, da pojdemo sovražniku nasproti. Prišel je za nas čas, da prisilimo Japonce izvrševati našo voljo, kajti vojne moči ruske mandžurijske armade so dovolj velike, da morejo pričeti s prodiranjem. Da se premaga močnega in hrabrega sovražnika, treba je krepke odločnosti vseh vojakov od prvega do najvišjega. Naj bodo žrtve še tolike, pomislite, kolike važnosti je zmaga za Rusijo in kako potrebno je, da svoje brate v Port Arturju oprostimo, brate, ki sedem mesecev branijo zaupano jim trdnjava. Vojaki! Naša armada je na bojiščih izvršila velika dela junastva, pomislite, da je čast Rusije v vaših rokah. Visoki vodja ruske države moli z vso Rusijo za vas ter vas blagoslovila! V novih junastvih s to molitvijo podkrepjeni, moramo se zavedati važnosti svoje naloge in nastopati brez strahu s trdno odločnostjo, storiti svojo dolžnost, ne oziraje se na svoje življenje. Božja volja bodi z vami vsemi!

Na morju.

Te dni je hotelo portartursko brodovje prodati iz luke, toda jo je zadrževal velikanski vihar na Japonskem morju, ki navadno vlada ob tem času. Kakor se javlja iz Tokija, je neka japonska topničarka južno rta Liaotiešan zadela ob rusko mino in se potopila. Posadka je bila rešena. Ime te topničarke še ni znano. Baltiško brodovje bo potovalo v dveh oddelkih v Vzhodno Azijo. Topničarke in torpedovke skozi Suec, bojne ladije in kržarke skozi južne Afrike.

Port Artur.

V nedeljo, dne 2. t. m. je dospelo v Čifu osemdeset Kitajev iz Port Arturja, ki so se vkljub največji paznosti Japoncev splazili skozi njihove straže. Ti zatrjujejo, da so bili Japonti pri navalu dne 26. m. m. strahovito poraženi in da so izgubili okoli 50.000 mož. Japonti so najprvo jeli streljati iz težkih topov s severa od Golobjega zaliva do Takušana in nato navalili z vso silo na zapadne in severo-zapadne utrdbe. Kasneje so japonski voji jeli prodirati tudi s Švišijinga. Poljutih bojih so zavzeli Japonti več jarkov in nasipov. Japonski voji so kakor divji drli proti ruskim bajonetom. Mož proti možu se je boril in skoro so bili vsi jarki polni mrtvih

zasebno hišo, kjer bi dobil skromno prenoscico in da se mi ni treba bati razbojništva. Jaz plačam, kolikor se zahteva.«

Tujec pomisla.

»Tako pozno vas ne morem odvesti v zasebno hišo, ker bi naju ne pustil nihče k sebi. Ostaje samo jedno: Pojdite z mano, jaz odstopim za nočjo svojo spalnico. Sebi bom že drugače pomogel. Mi imamo dovolj veliko stanovanje. Ste zadovoljni s tem?«

Jaz se mu zahvalim, kakor se zahvaljuje rešitelju iz bede in velike nevarnosti. On mahne z roko in pred nama obstoji krasna zaprta kočija. In ko sva sedla vanjo, reče:

»Dobro je, da sem vzel danes pokrit voz. V odprtem bi nama ne bilo prijetno. Ta silen dež neće prenehati.«

In v silnem diru smo sli okrog Chicage. Rad bi gledal pri tej vožnji mesto, a silen dež in megla sta mi zabranjevala razgled. V drugem je govoril gospod sila prijazno, posebno o svetovni izložbi in drugih ameriških rečeh, katere je zelo dobro poznal. Mene je to seveda silno zanimalo in tudi radi vlijudnosti nisem hotel gledati iz kočije. Vendar sem opazil, da dolgi pot, po katerem smo se vozili, ni bil nič ali zelo slabo razsvetljen. Gotovo so morale biti tu najslabše ulice mesta.

Naposled dospemo do neke hiše, koje

trupel. Neka postojanka pred utrdbo se je branila z izredno hrabrostjo, a končno se je posadka po opetovanih naskokih vendar-le moralna umakniti v Ičan. Vedno in vedno so Japonti znova navalili na utrdbo. Trikrat se jim je naskok že v toliko posrečil, da so že prišli skoro do obzidja. Tu pa se Japonti pobile skoro do zadnjega moža kroglice iz ruskih pušk in brzostrelnih topov, ki so padale gosto kakor toča. Japonti so se morali umakniti. Pri postojanki so se še zadnjič postavili v bran, toda ruski naval na nje je bil tako silen, da mu niso več mogli odoleti. Sicer jim je general Nogi poslal eno celo divizijo na pomoč, toda le-ta niti do ruskih nasipov ni mogla prodreti, tako strahovit in silen je bil ruski ogrej z utrdb Liaotiešan.

Dne 1. t. m. so sklenili Rusi in Japonti premirje, da pokopljeno padle. Okoli 2000 mrljev, ki so jeli že gniti in je njih smrad okužil že skoro vso okolico, je bilo pokopanih. Predno so russki in japonski vojaki začeli z svojim žalostim delom, so morali prepoditi cele jate krokarjev in vran, ki so se že lotile svojih žrtev. Tekom šestih ur, v katerem času so pokopavali mrlje, so igrale ruske in japonske vojaške godbe, da bi s tem izkazale hrambrim bojevnikom zadnjo čast. Tako po pokopu so začeli topovi z nova grmeti, zipajoč na obe strani smrt in pogin.

Deželni zbor štajerski.

Gradec, 10. okt. 1904.

Predlog g. Roškerja, Robiča in tovarischa za po toči poškodovanje prebivalcev v Sentenartskem in mariborskem okraju. G. Roškar je utemeljil ta predlog ter povdral veliko bedo in škodo, katero so prizadeti morali prenašati. Predlog se je izročil finančnemu odseku. (Govor se bo objavil, kadar izide stenografski zapisnik). G. dr. Ploj je utemeljeval svoj predlog, naj se za Štajersko ustanovi prisilna kmetska stanovska zadruga s tem da je l. 1902 državni zbor skoraj soglasno sprejel postavo za take zadruge ter so najveljavnejši možje, ki se pečajo s poljedelstvom, pripoznali, da je vpeljava takih zadrug eden najvažnejših pripomočkov za rešitev kmetskega stanu od popolnega propada. Pobijal je govornik z uspehom predlog deželnega odbora, v katerem odsvetuje (deželni odbor) ustanovitev takih kmetskih zadrug. Predlog dr. Ploja se je izročil novemu gospodarskemu odseku, ki se bo pečal z mnogimi važnimi narodno gospodarskimi zadevami. V ta odsek, ki obstoji iz 15 članov, sta od strani Slovencev izvoljena dr. Ploj in Ro-

obliko sem zelo slabo razločil v temi. Zdelenje mi je, da stoje osamljena. Moj voditelj vzame kluč iz žepa in odpre vrata. Pusti me, da prvi vstopim, a potem zopet zapre vrata za seboj. Nato me odvede po enostavnih stopnjicah v zelo fino vrejeno sobo, v kateri je sedela stara, črna oblečena gospa. Pozdravi jo kot svojo mater.

Predstavim se ji in jo poprosim, sklicuje se na poziv njenega sina, da mi dovoli prenočiti v njeni hiši. Ona mi to zelo ljubeznilovo dovoli in se takoj odpravi, da mi priedi sobo. Za nekaj časa se vrne.

»Vaša spalnica je v redu. Ako izvolite še kaj jesti, vam poslužimo z mrzlim mesom.«

Jaz hvaležno odklonim, ker sem si prej v neki gostilni utolažil glad in žejo. Prosim jo za počitek, ker sem bil zelo zmučen.

»Potem vas pa odvedem v vašo spalnico,« reče gospod in zapalivši svečo ide naprej. Prišla sva preko dva hodnika. Nato otvori moj gostitelj vrata in midva vstopiva v majhno in zelo prijazno sobico. Samo jedno okno je imela ta sobica, a še to je bilo močno zaprto.

»To smo dali letos napraviti,« reče smehljaje gospod, »ker odkar je odprta razstava v Chicagu, je vse polno lopovov... Tam je vaša postelj, tukaj jedna moja nočna srajca, da svoje lepe ne umazete. Upam, da ne boste

skar. G. Robič je utemeljeval svoj predlog radi ostanovitve deželne zavarovalnice proti toči. Že l. 1880 je deželni zbor naročil deželnemu odboru, naj izdelal postavni načrt za ustanovitev take zavarovalnice. A storilo se ni nič. Ta predlog se je izročil gospodarskemu odseku. Drugi predlog dr. Ploja meri na zavarovanje živine proti boleznim. Takšno zavarovalnico je upeljal nižjeavstrijski deželni zbor in se je prav dobro obnesla. 180.000 komadov živine v skupni vrednosti 54 milijonov kron je zavarovanih pri tej zavarovalnici, ki si je prihranila že precejšno zakladnico. Poslanec Žičkar je v seji dne 6. oktobra kazal na bedo, katera se nahaja po nekaterih občinah severniškega in kozjanskega okraja vsled letosnje toče in silnih nalinov. Nasledki so: revčina — izseljevanje prebivalcev v ptuje dežele in pomankanje delavcev. Ta predlog se je izročil finančnemu odseku. Dr. Dečko in tovarisi so interpelirali cesarskega namestnika v neki Štigerja zadevajoči stvari. Glasom m kraskega časnika »Arbeiterwille« je deželni šolski svet naročil, da mora po nekaterih šolah v slovenjebistiškem okraju prenehati poduk tako dolgo, da se obere hmel. Štiger in še nek drugi Nemec imata nekaj hmelja. A tudi takim šolam se je naročilo, naj v njih preneha šolski poduk, kjer sploh hmelja ni; n. pr. v Črešnovcu in Laporju. Cesarski namestnik kot predsednik deželnih šolskih sveta se toraj pozivlja, da odgovori na ta vprašanja: je li res, da je na zahtevo Štigerja in še nekega drugega hmeljarja prenehal šolski pouk na slovenjebistiškem okraju? zakaj temu deželni šolski svet ne ugovarja v javnih listih, če ta govorica ni resnična? Dr. Jurtela je utemeljeval v seji dne 7. okt. svoj predlog zastran Drave. Ta reka dela silno škodo po mnogih občinah, ker trga in odnaša zemljo. Naj se ukrene v varstvo zemljišč potrebna obramba na obrežju, dokler se reka ne uredi. V seji dne 5. okt. sta se oglasila prvakrat tudi mokraška poslanca Resel in dr. Schacherl. Prvi je utemeljeval svoj predlog, naj se vpelje splošna, enaka, direktna in tajna volilna pravica za deželni zbor. Povedal je mnogokaj, kar je ugajalo tudi Slovencem, katol.-nemškim in bauernbündlerskim poslancem. Zato so tudi ti glasovali za to, da se ta predlog izroči novemu političnemu odseku. Ni pa Resel mogel popustiti svoje stare navade, da ne bi odrihal po katoliških škofih in po katoliški stranki, vedel je pa Resel, da nemški narodnjaki ne bodo glasovali za njegov preolog; a vkljub temu jih je hvalil kot može napredka in svetlobe. A nemški narodnjaki in veleposestniki so glasovali proti Re-

odbili čašico čaja. Moja mati ga zna izborno napraviti. Človek po njem divno spava... Še nekaj! Ne pozabite, predno ležete, dobro zapreti vrat. V nasi hiši se še sicer ni nič dogodilo, ali... opreznost ne škoduje. A sedaj pa dobro spavajte! Lahko noč!«

Ko je moj ljubezni priatelj odšel iz sobe, zaklenem vrata, položim uro z verižico in novci ter diamantni gumbi na mizico kraj postelje, tako da sem lahko s postelje dosegel. Pri tem mi pada jeden gumb na tla. Ko se sklonim, da ga pobrem, zaslism slabo šumenje, koje si nisem mogel raztolmačiti. Zatem oblecem nočno srajco, ki je bila tako lepa, da sem se kar čudil. Ponujeni čaj sem pustil. Neka slutnja, katere se nisem mogel znebiti, mi ni dala, da bi pil.

Nekak čuden strah in slabost se me poloti. Verjam sem sam sebi, da se mi ne more nič zgoditi. Okna in vrata so zaprta; ta strah je čustvo samo tega, kar sem čul o dosedanjih neprijetnostih v Chicagi. Da ugonobim te misli, ki so me mučile, ležem takoj v posteljo. Postelja je bila krasna, udobna a ko sem se hotel pokriti z dragoceno, težko odejo, čutim, kako se postelja pod mano deli. Vzkriknil sem in padel v globočino. Ne zguvbiši zavesti sem padel v nek kanal, kakor se mi je zdelo. Pa kanal je bil tako položen, da me je gnalo naprej. Izparice so delale

selnu. Predlog je propadel s 32 glasovi proti 26. Za prvim socijem je prišel na vrsto drugi, dr. Schacherl. Ta je zahteval, naj se postavno popravijo nekateri nedostatki pri volitvah za deželni zbor. Tako mu ni po volji, da se duhovniki smejo vtikati v volitve, ker vsled tega trpi veljava duhovniškega stanu! No, mokračem je pač kaj mar za veljavno vere! Pričoval je to in ono, kar je bilo krivo, da še ni zlezlo več mokračev v deželnini zbor. Samo tega ni omenil, kako surovo so ravnali po mnogih krajih mokrači, da so zbranili poštenim volilcem izvrševati svojo volilno pravico. Znano je, kako nasilno so postopali mokrači v Ljubnem (Leoben), v Gradeu in Trbovljah. To je Schacherlu vse po volji.

Politični ogled.

Slovenska šola v Trstu. Dolgo let so se morali Slovenci v Trstu bojevati za slovensko šolo. V Trstu prebiva okoli 25.000 Slovencev, katerih otroci niso imeli nobene slovenske šole. Vsako dotično prošnjo je mestni magistrat kakor tudi namestništvo in ministerstvo odklonilo. Ker pa postava pravi, da se mora zidati slovenska šola, ako se nahaja 40 slovenskih otrok v občini, so se tržaški Slovenci pritožili na upravno sodišče, ki je zavrglo določbi namestništva in ministerstva. Občina bo toraj primorana zidati slovensko šolo.

Nov poveljnik naše mornarice. Dosedanji poveljnik naše mornarice admiral baron Spaun je bil na lastno prošnjo te dni vpokojen. Rojen je bil l. 1833. Udeležil se je vojske l. 1859 in l. 1868 bitke pri Lisi. Službo mornarskega poveljnika je opravljal od l. 1897. Njegov naslednik je postal njegov dosedanji namestnik in podadmiral grof Rudolf Montecuccoli. Rojen je l. 1843. Povodom imenovanja ga je imenoval cesar za tajnega svetnika.

Dopisi.

Gornja Radgona. (Slovenci v gornjem radgonskem in sosednjih okrajih). Mnogo let sem že svoj gospodar. Imam prilično posestvo. Vidim, da je za vsakega težko, ali za kmeta gotovo najtežje. Plačila so že tolka, da se skoro ne bo več moglo zmagati. Težavno je gospodariti, da se v dolg ne pade. Resnično je, da se je skoro nemogočno iz dolga izkopati, če se enkrat v dolg zakopli. Plačila pač kmet tako zmaguje, da svoje pridelke proda, katerih sam ne potrebuje. Seveda, prodal pa bo kmet le temu, kateri mu boljše plača in pravično plača.

tak zrak, da sem se bal, da izgubim vsled smradu zavest. Komaj sem dihal. Na srečo ni bil kanal tako dolg in izparice so jele ponehavati in kmalu zagledam pred seboj silno površino vode — —

»Mičigenko jezero?« ga vpraša uradnik, ki je vse pazljivo poslušal.

»Da, tako ga je zval oni človek, ki je stal nekaj korakov od obali in me potegnil v ladijo, ker sem ga plavajoč klical na pomoč. Odvedel me je v svojo hišo in me okreplil. Dal mi je to suknjo in to obuvalo, koje vidite na meni. Ko bi ne bilo njega, ležal bi sedaj hrana ribam na dnu Mičigana.«

»Da za nekaj dni splavate na površino ali da vas ribiči izvlečajo kakor one štiri nesrečnike, kajih nočne srajce mi tu čuvamo. Gotovo so zabolobili v ono razbojniško gnezdo in bili tam otrovani«, reče policijski nadzornik. »Sedaj sem popolnoma prepričan, da je bil oni čaj zastupljen. Vam je rešilo življenje jedino to, da ga niste pili. Ali vaša obleka, denarji in dragocenosti so ostale v rokah onih razbojnikov. A povejte mi, kaj storite sedaj?«

Konec sledi.

Opazil sem, da naši kmetje misijo, da židov najboljše plača. Ne verjamite, da židov boljše plača kakor pa kupci-kristjani. Že gotovo dvajset let kupujem in prodajam, ali židov še od mene ni krajevca dobil. To ni potrebno, ker naši kupci-kristjani ravno tako in še boljše plačajo. Ali vam je menda, ljubi Slovenci, ljubo, ker vam židov umi sladko in mnogo govoriti in vi pri tem pač večkrat pozabite na vago. Že več let opazujem, da se naši Slovenci, kateri v Radgoni kupujejo in prodavajo, najrajsi zaletijo k židovu, če so ravno v Radgoni še trije drugi trgovci za poljske pridelke, ali to pač niso židovje, to so kristjani, zatorej pa naš Slovenec rajši k njemu gre, ker mu on ve sladko govoriti. Mora se reči, da je ravno smešno, da naš kmet svoj pridelek mimo Skrleca, dobrega Slovanca, mimo Thrumerja, poštenega Nemca naravnost čez celo Radgono k židovu pelja. Če si že do tega židova pripeljal, zakaj pa še ne bi peljal kakšnih 100 korakov dalje, pa bi prodal svoj pridelek, za katerega so kristjanski žulji trpeli, Mührku, kateri je naš vreden rojak. On ti res ne bo mnogo govoril, ali bo ti pravično plačal po ceni, kaj ti gre. Žalostno je, ali resnično, da pač naš kmet rajši k židovu gre, kakor pa k svojemu istovercu. — Kmet.

Iz Ljutomera. (Šolske zadave) Letos so naši šolski otroci napravili kar hipo ma v drugi polovici meseca avgusta sebi in učiteljstvu — nepričakovane počitnice. Zaradi dusljivega ali oslovskega kašja je okrajno glavarstvo, dne 20. avgusta šolo zaprio tako dolgo, da se zdravstvene razmere zboljšajo. Začetek šole bo se starišem pravočasno oznanil. Število šolskih otrok na Franc Jožefovi dozdaj 4 razredni deški in 4 razredni deklinski soli se od leta do leta mnogi. Letos je bilo 327 dečkov (razredoma 62 + 83 + 93 + 89 +) in 329 deklic (razredoma 56 + 111 + 89 + 73). Ker smo torej dosegli postavno število otrok za petrazrednico, je dežel. šolski svet naši želji ustregel in dovolil ustanovitev petega razreda na deški in deklinski soli s 1. novem. t. l. S tem je storila Franc Jožefova šola zopet velik korak naprej, kar je bilo tem ložje, ker naš za šolo hvalevredno se zanimajoči krajni šolski svet je že takrat pripravil dve rezervni učilnici za razširjanje šole, ko se je novo šolsko poslopje zidalo. Vsled te razširjave bo gotovo tudi pouk bolj plodonosen, ker razredi ne bodo prenapoljeni, kakor do zdaj. Kot novi učiteljski moči ste nameščeni: g. Rudolf Dostal, do zdaj učitelj pri Sv. Vidu blizu Ponikve in g. Marija Lebar, izprašana uč. kandidatinja pri Sv. Križu blizu Ljutomera. Omenimo še, da obstoji na Franc Jožefovi soli »Podporno društvo za ubožne šolske otroke«, kjer dobivajo skoraj vse učne pripomočke in še druge potrebsčine zastonj. Naj bi se č. ljutomerski rojaki in šolski prijatelji spominjali Franc Jožefove šole oziroma šolskega podpornega društva zlasti zdaj, ko se bliža začetek novega šolskega leta in se vrši strastna agitacija naših nasprotnikov zoper našo šolo, oziroma za njihovo trško ponemčevalnico.

Vitanje. (Volilni shodi.) Slovenski in drugojezični časniki so pisali in oslubljali, da bo 2. oktobra slabo znani poslanec dr. Pommer vitanjskim Nemcem ljubezni razkladal, kako na Dunaju streja kozle. Seveda ga je vse nestrpno pričakovalo. Naznanjen je shod. Od katere strani ga izpuščajo Šostanjčani? Nisem vjel blaženega trenutka, da bi videl slavni prihod. Najbrže ljubi veliki gospod potovati nepoznan. Kaj pa srčani tržani? Iz spoštovanja se niti dihati ne upajo. Vse tiho kakar v mišji luknji. Hajdimo gledat! Vse nenavadno mirno. Ne na tem, ne na onem zbirališču ni »purgarjev«. Gotovo jim ima g. poslanec povedati nekaj posebnega, ker ne dvomim, da so stopili za § 2. Še nekaj drugega. Polotovala se me je hudobna misel — proč z njo, da je mogoče g. poslanec izvolil pozabiti na svoje Vitanjčane. Pa prekli-

cani časniki bi vsaj tudi to bili morali iztakniti.

Vse drugačen je bil shod slovenskih volilcev pred enim mesecem. Volilci trumah čakali na javnih prostorih svojega poslanca. Z zanimanjem so poslusal o svojem delovanju poročajočega poslanca dr. Hrašovca ter mu navdušeno pritrjevali. Njih navdušenje je pretreslo vitanjske nemske stebre. V strahu in trepetu so brzo prosili, da se jim pomnoži orožniška pomoč. Seveda so to storili v svesti si svoje kulture in moči! In ko je njim imel njih poslanec zaupati marsikaj lepega, stavite kolikor hočete, da je vsako njihovo hišo varoval eden bajonet. Zelo smo radovedni, če jim je veleučeni g. profesor dr. Pommer vlij kaj pameti.

Iz Vojnika. Vsakdo ve, da je v slovenskem trgu kakor je Vojnik nemška šola največja nesmisel. Toda, ker je v Avstriji vse mogoče, je tudi mogoča nemška šola za slovenske otroke. Naši »Nemci« delajo vedno na to, da bi svoj most do Adrije preko slovenskih grobov čim preje naredili. Le škoda, da jim Slovenci pri tem usodnem delu tudi sami pomagamo. Dolgo so se praskali Nemci za ušesi, kako bi dobili svojo čisto nemško šolo v trg. Zdaj že stoji nekaj let in potuje naše otroke. A šolo je treba razširiti, niso zadovoljni samo z dvorazrednico . . . Toda kje dobiti otroke? Za gotovo število razredov je treba tudi gotovega števila učencev. Da se torej ustanovi trorazrednica, treba otrok — slovenskih seveda, ker nemški nimajo. Nemški okrajni šolski svet in ob strani mu občinski odbor je napravil prošnjo za razširjenje dvorazrednice. Prošnjo naj bi podprij podpisi starišev, ki se zavežejo, da bodo pošiljali svoje otroke v nemško šolo. V ta namen naj bi se podpisalo vse, kar ima dve nogi in je krščeno. Tako so sklenili gospodje.

Človek se mora smejeti, ko sliši imena teh »starišev«. Med podpisanci ne dobiš samo starišev, tudi se ti ne morejo imenovati s krotko besedo starejši, ampak po božjih in cerkvenih postavah prave starine. Svoje častito ime so vrgli na papir celo taki, ki jim je Bog dal milost učakati 70 let. Ti bodo torej pošiljali »svoje otroke« v nemško šolo.

Moj Bog, naši nemčurji in nemčurke so so ali brezpametni ali pa imajo se večje upanje, kakor nekatere žene iz starega zakona, ki so pričakovale svojega zaroda v pozni starosti. Zaradi naših nemčurjev se vendar ne bodo godili čudeži! Če bi se pa res utegnilo kaj tacega prijetiti, da bi se na našo škodo spolnilo brezupno upanje, potem naj pa bo mati Germanija toliko velikodušna in naj sezida za take čudežne otroke tam gori v »rajhu« kar posebno šolo, pri nas v Vojniku pa ne. — Zopet drugi izmed podpisancev so udarjeni na drugo plat. To so taki, ki niso ne stari, ne starejši in ne stariši, ampak še čisto navadne nežne gospodične . . . Učite se tukaj slovenska dekleta, od teh sicer malo smešnih gospodičen. Te že sedaj odločujejo, kam bodo hodili njihovi poznejši otroci. Ne vem, ali je to zavednost ali je smešnost; samo to je gotovo, če odstejemo od tistih podpisancev tiste zakonske, ki so v svojem življenju priromali že daleč pod jesen in pa tiste, ki so še v nesladkem stanu nezakonskega življenja, potem gotovo prav malo ostane. In vendar! Bog si vedi, če ne bo letos odprt tretji razred nemške šole. Dovolj.

V Dobju pri Planini je vseh 156 volilcev enoglasno volilo dr. Ploja. Pred volitvijo je zopet pokazal sovraštyo do Slovencev tukajšnjem komij Detoma. Delil in ponujal je veliko množino lepakov za orekovskega Vrackota. Toda ljudje že vedo, da jim nemški komij ne bo ničesar prida svetoval. Ko jim je pravil nekaj o nemški omiki, so se mu kmetje smejevali in rekli: »Ti se nisi dosti pameten, da bi nas učil. Takrat, ko si nas učil, da duhovniki delajo točo, pač nisi pomislil, da bi ravno tebi pod streho toča vse pobila, če bi ti mi več ne nosili slovenskih grošev. Ali si že pozabil, zakaj si že parkrat zginil iz

Dobja? Slovenci dobro vemo, da nemškutarski kramarji nas potrebujejo in ne mi njih. Če bi se jih slovenski kmet izogibal, bi ti ljudje stradali in postali bi ponižni. »Štajerc« bi jih ne rešil. Tudi par drugih »Štajerčevih« bratcev nekaj okoli rogovili in gode. Pa te nemškutarje še bomo o priliki nekoliko poseljali. Počakajmo, da se še osmešijo pri občinski volitvi, dne 17. t. m. Gotovo bodo zopet volili take junake, ki so krive nauke in prazno vero učili in pa take, ki napadajo mirne ljudi na potu in so že zaradi tega kašo pihali. Naj imajo svoje veselje!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Imenovanje. Našega rojaka vlč. g. Ljudevit Gala, ki službuje na cesarskem patronatu v litomeriški škofiji, je presvitli cesar imenoval za vojaškega kaplana.

S pošte. Postni uradnik Franc Trunner iz Bruka je dobil pošto v Pristovi in poštna odpraviteljica Karolina Kaufman iz Ponikve pošto v Hočah.

Slovenski vinogradniki! Slišimo, da so v mariborski okolici kupili meštarji vino pred trgovcijo. Ko pa so vinogradniki pripeljali vino k vinskim trgovcem, jim ti niso hoteli plačati cene, ki so jo obljubili meštarji, ampak plačevalo se je po „gradih“. Vse vinogradnike, ki se jim je kaj takega zgodilo, pozivljamo, da nam slučaj natančno opišejte, še boljše pa, če pridejo sami v naše uredništvo! Zadeva se bo izvršila potom naših poslanecov.

Plazi na koroški progi južne železnice. Pod Sv. Ignacijem blizu postaje Št. Lovrenc nad Mariborom bi se zadnji ponedeljek zgodila skoro pri prelazu velika nesreča. Le par minut pred dohodom poštnega vlaka (ki pride ob pol dvanaestih ponoči v Maribor) se je potegnil pri Ignacijskem mostu močen plaz ter zagnil tir. K sreči je to zapazil koj bližnji železniški čuvaj ter z znamenjem na progi ustavil vlak. Med potniki je nastal velik nemir. Vse je odpiralo okna ter radovedno izprševalo semintja letajoče sprevidnike, kaj se je zgodilo. Kmalu so začele od postaje sem žareti velike baklje, ki pa so le skoro razsvitljivale temno in deževno noč. Delavci so prihajali ter takoj začeli odmetavati nasuto zemljo. A dež je bil naprej in narasčajoča Drava je divje šumela mimo nas. Po dveurnem delu smo se pomaknili naprej in ob 1. uri v torek zjutraj bili v postaji Št. Lovrenc. Toda zopet izvemo neljubo novico. Na progi med Falom in Št. Lovrencem se je potegnil devet plazov ter zasulo tudi falki predor ob vhodu in izhodu. Obsojeni smo sedaj, da ostanemo v Št. Lovrencu. Naslonili smo se torej v kote, raztegnili po klopih in spali, kakor in kjer je kdo mogel. Ko se je začelo svitati, pa nas je večina bila zopet na nogah ter zevajoče gledala, kaj se okoli nas godi. Toda dalje še nismo mogli in smeli. Tir je bil še zasut. Nekateri so jo menili mahniti prek čez Dravo ter potem peš proti Mariboru. Toda brodnik ni upal prevažati, Drava je preveč narastla. Žalostnih, dolgočasnih obrazov smo postopali na postaji okoli. In dolgo je to trajalo!! Za Boga milega, ta dolgčas je trajal do 3. u. popoldne. Ob tem času se nam je povedalo, da so vse zapreke odstranljene. Veseli smo poskakali v vozove, hlapon je krepko zažigal in zadržali smo jo srečno v Maribor.

Povodnji. Več dolgotrajnega dežja je izstopila Savinja iz svoje struge. V Celju je spodnji del mestnega vrta preplavljen. Tudi Pesnica, Ščavnica, Dravinja in Sotla so izstopile. Kako nujna je uravnavna, a nemška večina ne storí za Spodnji Štajer ničesar. —

Od Sv. Trojice v Slov. gor. nam pišejo: Pesnica in Velika sta vsled neprestane, a deževja izstopili v nenavedni meri. Vse ravnice okoli Trojice so pod vodo; na več krajih teče voda čez okrajo cesto. Že tretjič je letos Pesnica poplavila tukajšne travnike, pokončala je seno, deloma otavo in zdaj je vzela pašo. Slovenski poslanci, potegujete se za uravnavo Pesnice, nemški poslanci vas morajo pri tem podpirati, ako imajo kaj čuta pravičnosti v sebi. — Iz Sv. Petra pri Radgoni se nam poroča o veliki povodnji. Stari ljudje ne pomnijo take povodnji kakor je bila dne 12 t. m. Deroča Mura je vsled vednega deževja prestopila svoje meje in je divje razsajala. Nič se ji ni moglo ustavljati. Miline je trgala s seboj, iz obrežnih hiš je s kruto silo tirala ljudi in se je v njih sama samoublastno nastanila, kakor v Benetkah si videl čolne plavati po Radgoni in predmestju. Tretetaje so zdihovali ljudje, kaj bo. Velike vode varuj nas Bog!

Ogenj. V Trnju, občina Zakot, je zgorelo, dne 7. t. m. gospodarsko poslopje in kolonica posestnika, Franca Peterkovič, ki dela kot rudar v Ameriki. Začpal je štireleten sinček posestnika igraje se z užigalicami. — Na neznan način je začela goreti dne 5. t. m. po noči hiša in gospodarsko poslopje Jožeta Vogrinec v Podložah pri Ptujski gori. Zgorelo je tudi mnogo shranjenih živil.

Nesreča. Iz Črešnjovca pri Slov. Bistrici se nam poroča: Zopet je zahtevalo nesrečno žganje svojo žrtev. V ponedeljek, dne 3. t. m. so našli 44letnega Karola Goltnar iz Staragaloga na železničnem tiru med Črešnjevcem in Starimlogom mrtvega z rezbito glavo. Napil se je v znani nemšurski gostilni Skotnikovi žganju ter se po noči napotil po železnici proti domu. Bržkone ga je ponoveni brzovlak ob 1 uri zgrabil ter vrgel ob tir, da si je razbil glavo. Ponesrečeni zapusti vdovo s stirimimi otroci.

Iz Slovenskih goric se nam poroča, da tehta dosedaj moš 14° do 16°. Žlahtnino je vzela peronospora, med tem ko sta poleg stoeči zelenčič in naša črnina zelo obložena in dajeta prav dobro kapljico.

Od Pesnice. Žalostno izgleda zopet naša Pesniška dolina. Vse na okoli preplavljeno! Seno nam je vzela voda, otavo suša in otačico zopet povodenj. Odkod naj vzamemo krmo za živo? Ali naj sedaj živino prodamo, ko ima tako nizko ceno? Ta povodenj nam je pa tudi uničila krompir, repo in kuruzo, ker teh pridelkov vsled deževja dozdaj nismo mogli spraviti. Vse te nesreče je pa kriva vlada in dežela, ker še dosedaj kljub mnogim prošnjam, ni uredila struge. Seveda za gorato Gornje Štajersko so letos porabili 40000 kron, za nas slovenske Spodnještajerce pa ne vinar. Ali je to nepristransko? Ali je to tista hvalisana ljubezen Nemcev do nas Slovencev, katero vedenno naglaša Ornigovo glasilo »Štajerc«. Med Osluševci in Forminom bi bilo potrebno samo 1 klm. uravnati, in vasi Osluševci, Formin, Cvetkovci, Trnoveci, Mihovci, bi bile obvarovane velike poškodbe. Kajti niže temu mestu se potem struga razširi in povodenj bi se bila preprečila. Ta kilometri bi stal kakih 40000 K, škoda pa je znašala samo letos spomladis 110000 kron in škoda, katero je povodenj te dni naredila, gotovo tudi znaša 110 tisoč kron, če še ne več. Naša nemška vlada toraj nima toliko ljubezni do slovenskega prebivalstva, da bi dalo za njegov blagot malenkostno sveto. Seveda za nemško gledališče v Gradcu, za nemške študentenheime in razne druge ponemčevalne zavode kakor Südmark, Schulverein, za to pa izdajo ti ljudje stotisoč! S temi 40000 tisoč kronami bi se bila preprečila škoda, ki znaša vsako leto najmanj 200000 kron.

Kje pa je vaš Stiger? Že tretji teden sedijo poslanci v deželnem zboru, med njimi tudi poslanec nemškatarskih »naprednih« ali kakor drugi pravijo »ničvrednih« kmetov, gospod trgovec Stiger. Vsi slovenski poslanci so se že večkrat zavezeli za koristi

svojih volilcev, kakor razvidite v naših poročilih iz deželnega zabora. Gospod trgovec Stiger pa še v deželnem zboru dosedaj ni zinil besede. V zbornici je toliko kakor gotovo, da Stiger ni najbolj brihtna glava v deželnem zboru in mnogi poslanci se norčujejo že sedaj iz »naprednih« nemškatarskih volilcev, ki niso našli sposobnejšega moža za poslanca. Ko je zadnjič posl. Robič govoril v deželnem zboru o streljanju proti toči ter imenoval to le zabavo nekaterih gospodov, katero zabavo mora tudi dežela plačevati, so se vsi poslanci smeiali — Stigerju, ker je Stiger iznašel to zabavo, a še sam nemara vedno misli, da res mnogo pomaga! Kakor slišimo, se kmetje ponekod že tudi sramujejo, da so volili Stigerja. Stiger je dober »kmetski« poslanec, ker je v Gradcu največji zaspanec! Živili njegovi volilci!

Slavnost Stigerjeve zmage v Slov. Bistrici se je vršila, kakor smo že poročali, v nedeljo, dne 1. t. m. popoldne v Neuholdovi gostilni. Med gosti je prišlo tudi nekaj lačnih in žejnih kmetov iz okolice, kateri so bili pogosteni z vinom, pivom in smodkami v zahvalo, da so glasovali pri volitvah za Stigerja. Kakor nemški listi poročajo, so bili to sami »napredni slovenski kmetje«, ki so pri odhodu klicali: »Z nemcom smo zmagali. Haj Štiger! Živijo naš poslanec!« — No lepi slovenski »napredni« kmetje, ki se za par litrov vina prodajo nemškutarjem. To niso napredni slovenski — ampak »ničvredni« nemškatarski kmetje. Sram jih naj bode v dno srca! Ko se je napravil mrak, spodili so »nemški« Bistričani kmete domov, kajti pri glavni slavnosti zvečer niso smeli »bindišarji« biti zraven. Tukaj je bila seveda zbrana pristna »germanska« družba, kakor je n. pr. dr. Orozel iz Maribora in pa »bauernführer« (!) Kresnik iz Črešnovca. Kako pride Kresnik do naslova »bauernführer«, ne razumemo. Kresnik pač lahko vodi svoje krvace na pašo, ali naših slovenskih kmetov ne bo Kresnik vodil nikdar. Kresnik je jeden izmed tistih, ki v nemškatarskem »Štajercu« vedno kričijo: »Kmet naj kmeta voli!«, pri zadnjih volitvah pa je proti vremu slovensk. kmetu Thalerju volil nemškega kapitalista Stigerja. Mi le obžalujemo slovenske kmete, ki so se dali od takih ljudi zapeljati.

Iz rihtarovske občine nam pišejo, da so dne 8. okt. opravili tamkaj gošpod Kajdiš in njegovi pajdaši občinski volitev celo med seboj. Tudi oče Bräcko so prihiteli med svoje zveste podanike. Slovenska stranka je vložila ugovor in ni dvoma, da bo volitev ovržena.

Sv. Lovrenc na Drav. polju. Pri nas so zadnje volitve prav izvrstno izpadle. »Slavni« nemškatarski kandidat Wratschko je dobil pri nas okroglo število glasov, to je 0 = nič, kar je pač najboljši dokaz, kako visoko čislamo pri nas ljudi, ki zatajijo svoj materni jezik. Tudi tisti, ki so naročeni na nemškatarskega »Štajerca«, izjavili so odločno, da za nemškutarja nočejo glasovati in bil je soglasno izvoljen slovenski kandidat g. dr. Miroslav Ploj s 159 glasovi. V nedeljo pred volitvijo smo imeli pri nas volilni shod. Pričakovali smo, da pridejo tudi nemškutarji k temu shodu. Visenjakov klobuk smo obesili pred hišo na drog. Nemškutarji so se Visenjakovega klobuka tako prestrašili, da si niti blizu niso upali. Ptujski nemškutarji so se pri tej priliki pač lahko prepričali, da pri Sv. Lovrencu ni prostora za nemškutarjo. Mi smo bili in ostanemo do smrti zvesti in odločni Slovenci in bomo vsakega nemškutaria, ki bo prišel k nam zgago delat, pognali čez prag. Ptujškega »Štajerca« pa naj le berejo ptujski nemškutarji sami, za tako nesramno trobilo, kakor je »Štajerc«, pri Sv. Lovrencu ni prostora.

Ptujski župan Ornig baje ne bo tožil »Slov. Naroda« in »Slov. Štajerca«, katera lista sta prinesla težke obdolžitve proti njemu. Kakor smo izvedeli, je ptujski občinski svet sklenil prositi Orniga, naj nikar ne toži, ker bi bilo to pod njegovo častjo in ga napadi v »Slov. Narodu« in »Slov. Štajercu« zamorejo

na časti le povzdigniti. To je pa res čudno! Štajerske slovenske liste toži Ornig radi najmanjih napadov radi razdaljenja časti, napadi kranjskih slovenskih listov pa ga zomorejo na časti le povzdigniti. Čudno, res prav čudno!

Vrla občina Loka v framski župniji je pri zadnjih volitvah obakrat enoglasno (65, 61) volila slovenskega kandidata. Ta je edina v mariborskem okraju! Čast ji in njenemu županu!

Črna garda. Tako imenuje v svoji veliki jezi ptujski nemškutarski »Štajerc« vse slovenske volilce, ki so glasovali pri zadnjih volitvah za g. dr. Ploja. Nesramna ptujska »gostna krota« naj se le tolazi in naj pomisli, da je ta »črna garda« znašala pri zadnjih volitvah čez tri načini tisoč vrilih in zavednih slovenskih mož, ki bodo pri prihodnjih volitvah že tisto male število »Štajerčevih« kostrunov, ki so volili zadnjič Wratschka, vrgli ob tla.

Sestdesetletnica naduč. g. A. Hrena v Št. Janžu na Drav. polju se je vrnila dne 6. t. m. zelo imenitno. Vsi domačini in mnogi gostov od blizu in daleč so mu čestitali. Na predvečer so g. jubilantu na čast priredili krasno bakljado z mnogimi lampijončki, katero smo kaj lepo opazovali na vrhovih, ki obdajajo Žentjanževsko oklico, posebno od Sv. Barbare p. M itd. Bog živi slavljenca še mnoga leta zdravega in veselega v prid slovenskemu narodu!

Naroden trgovec g. Anton Štupica se je preselil od Male Nedelje v Šmarje pri Jelšah.

Dornova. Dne 2. okt. t. l. je bil pri seji krajn. solskega sveta izvoljen predsednikom Jožef Cizrl, občinski predstojnik v Mezgovcih, njegovim namestnikom pa Tone Pihler, predstojnik občine Pacinje. Iskreno želimo, da bi ta izvrstna moža ostala v tej častni službi v blagor in prid naše šole še mnogo let!

Zavrč. Dne 11. t. mes. je bila tukaj strašna nevihta in žalibog tudi toča. Naši grici so bili beli kakor po zimi. Nujveč skode je v občini Gorenški vrh. Solze polijejo človeka, če gleda žlahno grozje, ki sedaj leži uničeno na tleh. In nesreča je hotela, da so ravno v prizadetih krajih ljudje še najmanj brali. V par trenotkih so bili uničeni vsi upi, vse bade. Res, ubogo ljudstvo!

Občinam, katero trpijo pomanjkanje vsled letosnje suše, bodisi na krm, bodisi na poljskih pridelkih, se svetuje, da se pravočasno, torej kar najhitreje v posebnih prošnjah obrnejo za podporo do c. kr. ministra za poljedelstvo na Dunaju. Te prošnje naj se stvarno in dobro utemelijo, brez tega ni upati, da bi dosegle kak uspeh. Prošnje se smejo tudi poslati ali nasloviti na c. kr. namestnijo v Gradcu.

Iz središke okolice. Središki volilci, 175 po številu, so vsi volili slovenskega kandidata dr. Ploja. Čast jim! Ne tako okoliški. V občinah Obrež-Grabe-Šalovci, ki so volile skupno, se je poleg 182 volilcev za dr. Ploja naslo 5 čudakov, ki so volili Wratschka (Vračka, Bračka ali kako se že piše). Ti so »Štajercijanci«: stari Hanželič, kolar na Grabah, mladi Hanželič, kmet na Grabah, Ščavnica, kmet na Grabah, Mlinarič (Hrasti), kmet v Obrežu, in Krajnc, upokojeni financ v Obrežu. Na te »junake« je pač Vračko lahko ponosen. Svetujemo jim, naj drugič volijo »selskega Balaza«.

Javno vprašanje na c. kr. okr. glav. Slov. Gradec. Tamoslavni urad je v občino Škale poslal okoli 8—12 legitimacij za splošno kurijo pomotoma brez podpisa in pečata. Pri volitvi, dne 20. sept. je volilna komisija vse volilce s takimi legitimacijami pripoznala za identične in so tudi bili vsi vpisani v volilni imenik, a g. volilni komisar, sklicevaje se na neki posebni tamkajšni ukaz, nele ni pustil nobenega h glasovanju, ampak še celo vsakemu s kaznijo žugal, tako da je bilo več volilcev radi tega zelo razburjenih. Točka 31 pouka za volilne komisarie pa se glasi: »Razven

slučajev, pri kajih se v imeniku volilcev vpisanem iz gotovo navedenih vzrokov odreče volilna pravica, mora se poglavito vsak, ki je zapisan v imeniku volilcev, ako ni dvomba o njegovi enakosti priupustiti h glasovanju. Prosimo torej pojasnila, kdo ima prav? Ali tista oblast, ki je izdala navodila za volilne komisije, ali le volilni komisar, ki ni pustil nobenega volilca s pomankljivo izpolnjenimi izkaznicami glasovati? — Več volilcev občine Škale.

Iz Savcev. Kakor znano, je v naši občini dne 20. septembra 1904 dobil dr. Ploj 61 glasov in ne bodi ga treba Orehov Bracko 18. Tisti, ki so Bracka volili, se nam zelo smilijo, ker so se dali od takih ljudi zapeljati, kateri nimajo v občini nobenega vpliva. Celo od takega, ki ga je žena vsled pisanjev z doma nagnala. On se mora po svetu potikati in bo prej ali slej prisel občini na skrb, ker je vse premoženje že davno zapravil. Ta junak se je tudi držal med volitvijo v volilni sobi za Bracka agitirati, za kar bi ga lahko ovadili, pa pustimo, naj to »Štajerc« stori, saj pravi v 20. štev., da bi mu take agitatorje naznalili ustmeno ali pismeno, da bo strogo postopal proti njim.

Iz Loke pri Planini. Kakor marsikje, trudili so se tudi pri nas naši narodni sovražniki, zapeljati naše ljudstvo ob deželnih volitvah, ter nam hvalili nekega Vračkota iz Orehovec. Ker ste volili občini Loke in Planinska vas skupaj, so prišli volilci iz Planinske vasi tudi na volišče, ter agitirali za Vračkota. Posebno se je v tem poslu odlikoval odbornik iz Planinske vasi Primož Rauter, kateri je tudi zvest naročnik »Štajerca«. A volilci iz občine Loke stali so neomajeni ter je napisalo vseh 39. na glasovnice ime dr. Miroslav Ploja. Iz Planinske vasi bilo je samo 8 volilcev in ti so vši dali svoje glasove Vračkotu. Mimo grede bodi tudi povedano, da so šli ti volilci iz Planinske vasi z županom na čelu po dokončanih volitvah na Planino k g. Šešerku neki »fajpir« pit. — Opazovalec.

Vransko. Dne 6. t. m. smo pokopali blago ženo, 72letno Katarino Dobnik. Da je bila res blaga dusa, nam priča njen častni pogreb, pri katerem je bilo navzočih 5. č. g. duhovnikov in veliko število ljudstva. Naj v miru počiva! — Tukaj imamo slabo jesen. Ko smo imeli tridnevnic na čast brezmađenih devic, so zlobneki govorili, da je bila kriva ona pobožnost. Pred 14 timi dnevi je minula slavnost ali vreme je še vedno slabo, še skoraj slabše.

Sv. Peter v Savinski dolini. Občni zbor kmelj. brač. društva »Sloga« pri Sv. Petru v Sav. dol., ki se je vrnil v nedeljo, dne 18. septembra t. l. v prostorih gostilne »pri Miheljaku«, bil je prav dobro obiskan in zastopan od velikega števila fantov in možev. Posebna hvala Žalčanom, Gotovljanim in Vrbenčanom, ki so nas prišli na ta zbor poseti in poslušat potovalnega učitelja g. F. Goričan, ki nam je podal veliko lepih navkov, kake se moramo ravnati pri kmetijstvu. G. Vinko Vabič iz Žalca nam je priporočal nabavo shramb za hmelj, da bi dali suh hmelj pod ključ zavoljo ponočnih »kupcev«. Č. g. župnik so nam razkladali pomen deželnih zborskih volitev s preprivečalnimi besedami. Vidilo se je, da niso zastonj govorili, kajti v naši župniji je bilo malo mokračev. Letina v naši župniji je letos hvala Bogu dosti dobra. Za hmelj smo dobili več kot sto tisoč kron. Ajda je prav lepa, samo, da bi jo spraviti mogli, ker zmiraj dežuje. Grozje gnije in odpada, ker je preveč moča. — Kmet.

Iz Vojsnika. Najnovejši način plačevanja stanarine. V Vojsniku dobiva stranka v občinski hiši zastonj stanovanje pod tem pogojem, da posilja svoje slovenske otroke v nemško solo. Kdor ima veliko otrok pa malo denarja, naj le pride k nam. Nasi občinski očetje so jako dobrega srca. Mesto denarja zahtevajo samo to, da jim prodaste slovenske otroke, za stanarino se ne zmenijo.

Škale pri Velenju. Ravno zadnji teden se je celjski nemški listič »Deutsche Wacht« besno zagnal v spodnjestajerska bračna društva ter jih sramotil pred nemško javnoščjo. Pisal je, da je namen naših bračnih društev gojiti in vzbujati slovensko podivjanost, in da se mnogokrat ta namen doseže, so mu priča krvave glave slovenskih fantov. Listič nedvomno misli na Gornjo Radgono, kjer je pri desetletnici ondotnega bračnega društva res dobil slovenski mladenič krvavo glavo. A glejte ga podlega pisac! Krvavo glavo je naredil slovenskemu mladeniču pristaš nemškutarjev, ne pa znabiti kak drug slovenski fant, kakor bi se po pisavi celjskega lističa lahko mislilo. Pobijalci na Spod. Štajerskem so v nemškutarškem taboru! Zato pa je tudi gotovo, da bi se nemški listi nikdar ne hudovali, ako bi se v naših bračnih društvih res učili podivjanosti in razbijati si glave. To bi jim bilo prav, kajti čim prej si Slovenci razbijajo glave, tem prej zavladajo po naših krajin nemškutarji. A v naših bračnih društvih se goji in priporoča samoizobražba, se časti značajnost, se hvali treznost, lastnosti, ki bodo naredile naš narod čil in ne-premagljiv, in vsled tega je nemškutarje strah pred bračnimi društvimi, zaradi tega jih tako podlo sramotijo. Toda kaj nam za to? Mi gremo naprej! Zadnjo nedeljo se je ustanovilo novo bračno društvo v Škalah pri Velenju. Govoril je ob ustanovitvi gosp. Anton Korosec iz Maribora o izobrazbi. Pristopilo je k društvu koj 40 učev. Pri prosti zabavi so udarjali vrlo dobro škalski tamburaši. Mlado društvo naj raste in cvete!

Volilci Sv. Krištofa pri Laškem pozor! Prihodnji četrtek, dne 20. vinoteka so občinske volitve; priskrbite si o pravem času listke, na katerih so zapisana imena odbornikov; pazite, v katerem razredu volite, če v 3 ali v 2, da ne boste nepravih listkov oddali. Zaupni možjev Skrbite, da se polnostvilo udeležijo volilci, oddajajte jim listke za dotedni red, varute jih pred volkovi v ovčjih oblačilih, saj jih poznate! Poskrbite si pooblastila od posestnic, na katerih naj bo podpis dotedne posestnice in dveh prič; vsak, ki ima tako pooblastilo, sme za se in za drugo osebo voliti. Ne pozabite teptanih naših pravic od laških, nam sovražnih ljudi in volite složno, zmagajo bo naša. Ne volite v občinski odbor ljudi, ki delajo občini sramoto, da tam ne bo niti enega, ki bi bil na slabem glasu, naša občina naj bo poštero slovenska! Na svidenje!

Naroden brivec v Laškem. Ta teden je otvoril brivnico v našem trgu narodni brivec g. Blaž Zupanc, katerega smo nujno potrebovali. Slovenci, vsi veste, kaj vam je sedaj storiti!

Iz Brežic nam pišejo: V občini Stara vas se je prikazal dne 5. t. mes. stekel pes, ki je več drugih psov ogrizel. V Kapeli so ustrelili psa. — Najstarejšega moža v Brežicah smo pokopali dne 6. t. m. Ime mu je Karol Schrötenfux in je umrl v 91. letu.

Družba uradnega službe je razpisana pri okrajni sodniji v Brežicah. Lastnoročno pisane prošnje je vposlati do 10. novembra t. l. na predsedništvo okrožne sodnije v Celju.

Samomor. Iz Trbovelj se nam poroča, da se je tam obesil dne 3. okt. 23letni premogokop Franc Kosmač. Vzrok je baje nesrečna ljubezen.

Časopis za zgodovino in narodopisje. Vse one p. n. gg., ki so obdržali I. zvezek tega časopisa, a še za l. 1904 niso plačali udnine (5 K.) pri »Zgodovinskem društvu«, naj blagovolijo to čim prej storiti. Poslužijo se naj I. zvezku priloženih položnic. Nadaljnji zvezek izide meseca novembra. Rodoljubi, podpirajte domače zgodovinsko znanstvo! »Zgodovinsko društvo za St. Št.«

Nadvojvodinja Marija Valerija, najmlajša hčerkka našega cesarja, je povila dne 6. t. mes. princa Novorojeni je osmi otrok nadvojvodinje.

Cerkvene stvari.

V mariborsko bogoslovje so sprejeti sledeči gg. v I. letu: Jernej Podpečan iz Galinje, Ivan Sketa iz Braslovč, Jožef Pečnak iz Žalc, Franc Božiček iz Buč, Ivan Širec iz Ptujške gore, Fr. Rampre iz Stoperc, M. Gaberc iz Črešnjevca, Ivan Bogovič iz Artič, Val. Zupančič iz Ljubljane, Avg. Zlobec iz Trsta, Jak. Košak iz Ljubljane, Ant. Goričan od Sv. Tomaža pri Vel. Nedelji, Jurij Cvetko iz Metlike, Anton Vtičar iz Prevorja, Peter Jurak iz Plaviča na Hrvaškem, Ivan Atelsek iz Ljubna, Jožef Toplak iz Št. Lovrenca v Slov. gor., Franc Robar iz Št. Jerneja pri Ločah, Jakob Venta iz Ljubljane; v II. letu: Al. Grošelj iz Kamnika; v III. letu: Nikolaj Jamšek iz Ljubljane.

Poučni tečaj za organiste v Mari-bornu v dneh 27. do 30. sept. t. l. se je obnesel nad vse pričakovanje dobro. Do 50 gg. učiteljev in organistov se je udeleževalo tečaja, ki so vsi zahajali z veliko vnemo k predavanju in praktičnem vajam. Uspeh teh vaj v koralnem petju n. pr. je bil tolik, da so mogli udeleženci sami v petek zjutraj v stolnici že zelo dovršeno peti koralni Requiem, in sicer v njegovi pristni, tako lepi obliki. Tudi pouku na harmoniji, o orgljah, o petju in o pevovodstvu so sledili z velikim zanimanjem in gotovo tudi s koristjo. Do viška pa je prikipeval navdušenje pri zadnjem govoru g. veroučitelja Al. Čižeka o Sv. Gregoriju Vel. in o liturgiji in pri slovesnem sklepnu tečaju po č. g. kanoniku Majcenu kot predsedniku Cecil. društva. Kot živi izgledi za lepo cerkveno glasbo so se vrstile v teh dneh vzorne produkcije: v sredo popold. so bile liturgične Vespere v stolnici, v četrtek pa slovesna sv. masa, pri kateri je stolni zbor, broječ tokrat okoli 75 glasov, izredno lepo pel veličastno šesterogl. Coernejevo mašo, koje glasovi, potapljamoci takorekoč celo cerkev in vernike v svojih mogočnih valovih, so morali vsakogar prisiliti k pobožnosti; najlepša priča temu je bilo marsikatero oko, ki so ga porosile med to sv. mašo solze. Slednjič je bil v četrtek večer v franč. cerkvi velik cerkven koncert, pri katerem je imenovani stolni zbor izvajal eno, čvetero- do osmeroglasne zbole, dočim je na velikih orglah stolni organist R. Wagner igral svojo novo skladbo, g. učitelj H. Družovič pa z občudovanja vredno umetnostjo proizvajal slavno Passacaglio od I. S. Bacha. Ako nas vse ne varata, je Cecil. društvo s prireditvijo tega tečaja storilo važen in srečen korak: pridobil si bo vedno več zanimanja po vsej škofiji in bo potem potu — če ga nadaljuje — lahko vedno več storilo v poveličanje službe božje. Zato se nadejamo, da se uresniči splošna želja vseh udeležencev, ki so jo, polni najboljših sklepov pri svojem odhodu izražali: naj oskrbi društvo odslej vsako leto slične prireditve, če mogoče, tudi še v večjem obsegu!

Brežice. Dve lepi slovesnosti bomo obhajali v kratkem v frančiškanskem samostanu v Brežicah. Dne 23. okt. bodo preč. g. P. Benedikt Gradišnik imeli zlato mašo. Dne 11. novem. bodo pa preč. P. Bernard Vouk, bivši ravnatelj c. kr. gimnazije v Rudolfovem in starosta frančiškanske provincije sv. Križa, obhajali 80 letnico svojega rojstva. Oba preč. očeta sta vkljub lepi in častitljivi starosti že dobro ohranjena. Bog ju živi še mnogo let!

Društvena poročila.

Tombola v Mariboru. Zadnjo nedeljo se je priredila v mariborskem Narod. domu tombola v prid mariborske »Dijaške kuhinje«, katera je privabila toliko občinstva, da sta bili obe sobi gostilne natlačeno polni. Živahnno zabavo je povzdignilo krasno petje mešanega zbora. Ko se je pa začela tombola, nastala je naenkrat tišina, vsakdo je pazil, de ne prezre številke na svojih tablicah. Pošebov hud naval je bil na ambe, ko so se srečni kar po ducatih oglašali. Za pozneje

dobitek so se že redkeje oglašali. Nemirno pa je utripalo srce marsikateremu, ko se je slo za tombolo; posebno tistim, katerim je se manjkala ena sama številka. Slednjič je tudi dobitek našel najsrcenejšega in tombola je bila končana. Zdaj se je razvila živahnna zabava, ki je trajala do polnoči. Tisti, ki so imeli smolo, so na to kmalu pozabili ter se tolažili, češ, prihodnjič bom imel gotovo več sreč. Zato pa zahtevamo, da se kmalu zopet prirede tombola, da poskusimo svojo srečo!

Pilštanj. Opozarjam že danes na ustanovni občni zbor kat. slov. izobraž. društva na Pilštanju, ki se bo vršil v nedeljo, dne 23. t. m. v prostorih J. Gubenčeka. Več odličnih govornikov je že obljudilo pomoč.

Iz Gornje Radgone. »Štajerc« lažnjivec. Pribijemo že enkrat, da dotična oseba, o kateri piše »Štajerc« v 19. številki, ni bila nikdar ud Bralnega društva ozir. Dekliške zveze, in da ni nikdar nastopila v kaki igri kot Marija. Kdor dokaže nasprotno, temu izplača blagajnik Bralnega društva, g. Janko Pelcl, veleposestnik v Policah, takoj 200 kron. — Odbor Bralnega društva.

Laški trg. Društveno življenje začelo se je pri nas lepo razvijati. Tisti tržki nemčurški mogotci, ki so upali z odstranitvijo gospoda kaplana Bosina ubiti vso narodno gibanje v našem trgu, so se grozno zmotili, kajti namesto gospoda Bosine stopilo je deset drugih popolnoma neodvisnih narodnjakov, ki bodo njegovo rodoljubno delo vztrajno nadaljevali. Bralno društvo sestavilo je poseben odsek, katemu naloga bode prirejanje veselic, diletantshik predstav itd. . . Že tekom tega meseca predstavljal se boste dve igri, in sicer »Garibaldi« in »Bob iz Kranja«, in pozneje, najmanj vsaki mesec edna. Tudi moški pevski zbor, ki je že dolgo časa spal, je zopet oživel, mešani zbor še pa itak obstoji. Sposobnih moči imamo za vsako prireditve dovolj na razpolago, in kar je največ vredno — vsi so tako vneti za narodno stvar, da komaj pričakujejo vaj. Vso to gibanje povzročilo pa je nezaslišano postopanje tistih, ki imajo tržko občino v rokah, ki so rojeni Slovenci, pa se tega sramujejo in svoje rojake zatirajo, kjer le morejo. Uresničilo pa se bo nad njimi: »Kdor drugim jamo kopije, sam vanjo pade.«

Društvena naznanila.

Cezanjevska dekleta uprizorijo v nedeljo dne 16. t. m. drugokrat gledal. igro: »Dve materi« in sicer v gostilniški dvorani g. I. Kukovca v Ljutomeru. Cisti dohodek je namenjen bralnemu društvu v Cezanjevcih. Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina: Sedež I. vrste 60 vin., II. vrste 40 vin., stojniča 20 vin. Vabi se k obilni udeležbi.

Pri Sv. Juriju ob Ščavnici priredi prostovolj. gasilno društvo v nedeljo, dne 16. okt. domačo zabavo. Začetek ob 8. uri pop. v gostilni g. Kreft. K mnogobrojnim udeležbi uljudno vabi odbor.

Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda pri Sv. Juriju ob j. žel. ima dne 23. okt. po večernicah v gostilni g. R. Doboviček svoj redni občni zbor s srečljovom, tamburanjem in petjem.

Bralno društvo za okolico v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 23. oktobra t. l. ob 6. uri zvezdr tombolo v gostilni g. Iv. Vavpotiča v Ljutomeru. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Bralno društvo pri Sv. Ani na Krembergu priredi dne 16. okt. po večernicah veselico, pri kateri se ponovi igra »Trojna pot v življenju« s konečno predstavo »Večna luč« v živilih podobah. Pobirala bo se ob enem tudi udinina. Veselica se vrši v šolskih prostorih. Vstopnina za šolarje 10 v., za odrasle 20 v.

Bralno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici priredi dne 23. oktobra ljudsko veselico z mnogovrstnim vzporedom. Vprizarjali se boste med drugim igri »Dve materi« in »Doktor Hribar.« Pojejo in tamburajo domači zbori. Veselica se vrši v uti g. Korošaka. K obilni udeležbi vabi odbor.

Zahvala.

Podpisano šolsko vodstvo in krajni šolski svet v Majšpergu se v lastnem in v imenu šolske mladine najtopleje zahvaljujeta slavn. ravnateljstvu »Posojilnice« v Ptaju za podarjenih 42 knjižic za tukajšno šolarsko knjižnico. Prisrčna hvala! — Šolsko vodstvo

in krajni šolski svet v Majšpergu, dne 2. okt. 1904. — Jožef Lovrec, žol. vodja. — Za krajni šolski svet: Rober Karol.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so od 1. sept. do 30. sept. 1904 poslali prispevke in darila p. n. gg. in društva: v Polzeli zbirko ob veselici dne 28. avg. 60 K, bral. društvo v Dolu delež čistega dobička od veselice 10-26 K, Radoja Vivod in Janko He iz Šmarja dobiček pri igrah 10 K, dijaki iz Sv. Petra pod Sv. Goro nabrali v veseli družbi 30 K, Forte Herle v Solčavi zbirko 2-61 K. Za narodni kolek 180 K.

Zahvala.

Odbor »Kmet. braln. društva v Gornji Radgoni« se čuti dolžnega ob slovesnosti 10 letnice izreči najiskrenje hvalo in zahvalo v prvi vrsti g. dr. Miroslavu Ploj, dvor. svetniku, drž. in dežel. poslancu, ki je kumoval zastavi kmet. mladeničkega braln. društva. V drugi vrsti pa člim ljutomerskim »Sokolom«, ki so nas očarali s svojo izborno telovadbo. Kličemo jim: Na zdar! Ob jednem izrekamo še zahvalo gg. pevcem in pevkom ljutomerskim za krasno petje. Nad vse so nas pa presenečile ljutomerske gospe in gospodične, ki so naši zastavi pripeli lep trak, ki nam je v ponos. Živeli! Nadalje izrekamo svojo največjo zahvalo govornikom, č. g. Korošču iz Maribora, č. g. Gomilšku od Sv. Benedikta, ki so našo 10 letnico proslavili in občinstvu kazali dobrote, ki jih je društvo v teku 10 let storilo in tudi trud, ki ga je imelo. Še imamo ljubih prijateljev in to so jurjevski pevci ter njih vodja g. Kocbek, ki nam v vsaki sili iz zadrega pomagajo. Tudi sosednji Kapelčani ne zapustijo, kadar je treba, vselej se v obilnem številu odzovejo našemu povabilu. A tudi iz Radgone so k nam prihitali nevstrašeni rodoljubi. Prekmurski kmetje so bili tudi častno zastopani. In vsem onim, ki jih je ljubezen do naroda prinala od blizu in daleč, kličemo: Živeli!

Listnica uredn. Dramle: Brez podpisa v koš! — F. L. Sv. Miklavž pri Laškem: Obrnite se na dotični obč. odbor. Pozdrav! — Gospod Pavel Lorbek v Poljčanah: Rade volje izjavljamo, da Vi niste dopisov, ki se bavijo z Vašim nadučiteljem, pisali niti vposlali niti ste z njimi v kaki drugi zvezi. — Starčesta: Nekateri osebni napadi se nam zdijo precej nevarni, zato Vas prosimo, da nam javite, če se stvari dajo dokazati in če je dovolj prič. Pozdrave! — Šmarje pri Jelšah: Je predolgo za naš list, prosimo kratkih poročil. Pozdravljeni! — Braslovče: Tokrat nemogoče, prihodnjič, pozdrav! — Sv. Martin pod Vurbergom. Prosimo, oglasite se ob priložnosti v uredništvu.

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prič. rabila le

Kathreinerjevo

Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijači.

04.I/b

Loterijske številke

Gradec 8. oktobra: 54, 50, 17, 41, 40.

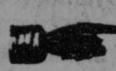
Dunaj 8. oktobra: 9, 27, 35, 20, 47.

Kupujte

NARODNI KOLEK!

Nova trgovina v Gosposkih ulicah v Mariboru.

Najnanjam cenj. p. n. občinstvu, da sem otvoril v Gosposkih ulicah št. 11 poprej Matej Stergar „Pri zvezdi“

trgovino z modnim suknom za ženske obleke, tkanega blaga in z manufakturnim blagom „Pri zvezdi“

Opozarjam posebno na to, da sem kupil iz konkurzne zaloge Stergarja suknjo za obleko, cajg za hlače, barhente in drugo blago, katero prodajam pod ceno.

Trudil se bom, cenj. odjemalcem postreči z dobrim in cenim blagom ter prosim za obilni obisk z odličnim spoštovanjem

727 1-1

Ant. J. Strohmayer

Maribor, Gosposke ulice št. 11, „Pri zvezdi.“

Zahvalo

Povodom smrti našega nepozabnega sina, brata, svaka, strica gospoda

Albert Lassbacher-ja

nadučitelja v pokoju

izreka podpisana rodbina vsem prijateljem in znancem, kateri so izkazali ob njegovi smrti mnogobrojne dokaze sožalja, najiskrenježo zahvalo. — Zlasti se zahvaljuje čast. gg. duhovnikom ljutomerskim, osobito pa duh. svetn. in župniku č. g. Bohaneu pri Svetinjah, č. g. Janžekoviču, župniku v Veržeju, gg. učiteljem, zlasti g. nadučit. Vaudu in vsem drugim, ki so preblagega pokojnika spremili k večnemu počitku.

Istotako se najtopleje zahvaljujemo slavn. sloven. pevskemu društvu ljutomerskemu za prelepi in ganljivi žalostinki.

V Noršencih pri Ljutomeru, 30. kimovca 1904.

723 1-1

Rodbina Lassbacher-jeva.

Največja in najcenejša

domača slovenska eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine.

Priznano dobro blago! — Žepne ure so pravega švicarskega izdelka.

145 4-8

H. Suttner urar v Kranju (Krainburg).

Zalagatelj družbe c. kr. državnih uradnikov ka Avstrijo, priporoča svojo bogato zalogu finih in satančno idočih pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine. — Mal dobiček, veliko spečevanje. — Ceniki na zahtevo zastonj in poštne prosto.

Opomba: Da je moje blago **zares fino** in ure za **nesljive ideče**, je dokaz to, da razpošiljam iste na vse kraje sveta. — Kdo hoče dobro idočo uro kupiti, naj se zaupno obrne na mojo tvrdko.

Kakemu vpokojenemu vlč. g. zupniku se želi prodati za 3800 K

698 8-2

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

se priporoča

v razna tiskarska dela.

Petero mašnih pesmi

za mešane glasove. 696 8-2

Uglasbil Ivan Ocvirk.

Cena partituri in 4 glasovom 1 K 50 v. — Založil skladatelj pri Sv. Juriju ob juž. žel.

hiša,

sto korakov oddaljena od župne cerkve. Hiša ima 4 sobe, precejšno njivo, vrt, da se lahko v njem orje, hlev za govejo živino in svinje. veliko drvarnico in studenec.

Več o tem pove upravnštvo tega lista.

Proda se.

Stampille iz kavčuka, modele za predstiskarje izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru, gosposka ulica št. 15. 426 51-17

Lepo posestvo, hiša s 2 sobama, zidani in obokani hlevi za konje in krave, škedenj in kolarnica, velik sadenosnik s košenino, velike vinske brajde, velik vrt, velik okol za svinje, velika njiva, 1 uro od Maribora, 10 m od cerkve, na lepem prostoru, se proda. Naslov pove upravnštvo. 672 4-4

Enonadstropna hiša, novozidana, vili podobna, 12 let davka prosta, v Mariboru Lenaugasse, s 5 stanovanji, vodovodom, za vsako stranko kos vrta, se zradi bolezni po ceni proda. Vpraša se pri hišniku Tegethoffstrasse 51. 699 3-3

Gostilna s popolno koncesijo, mala trgovina in tobakarno, lepo zidana hiša z lepimi sobami, verando in kletmi, svinjski in kravji hlev, lep vrt in dober sa donosnik, kjer je dober promet in poletu izleti, na lepem kraju Spod. Štajer., blizu mesta in kolodvora, se po nizki ceni proda. Primerno tudi za penzioniste. Naslov pove upravnštvo lista. 702 3-3

Novozidana hiša, enonadstropna, 9 sob, 8 kuhinj, štacuna, klet, vodovod do podstrešja in vrta, najemnina na mesec 74 gld. 44 kr., se proda Lenaugasse 25, Maribor, Magdalensko predmestje. 704 3-3

Hiša s trgovino mešanega blaga, na dobrem prostoru ob glavni cesti, v bližini farne cerkve, se proda z blagom ali brez blaga zaradi bolezni. Hiša je pripravna za vsako obrt. Cena 1200 gld. Naslov pove upravnštvo. 730 3-2

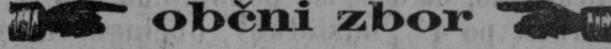
Nove zode od 80 do 700 litrov proda sodarna Feliks Schmidl v Mariboru. 686 7-7

Vsem vinogradnikem naznanjam, da bom imel za leto 1904 in 1905 nad 100.000 cepljenih trt kakor tudi vkoreninjenih divjakov, več 100.000 ključev na Ripariji portalis in Rupestrisk montikoli, različnih vrst cepičev za cepljenje trt. Cepljenje so trte na zeleno in na suho, različne dobre vrste: Rulandec, muškat, beli burgundec, silvanec. Vse po prav zmernih cenah. Cenik razpošiljam na zahitevanje brezplačno. Oglasiti se je hitro pri Josipu Cotiču, trtnarju in vinogradniku v Vrhpolju, pošta Vipava, Kranjsko. 725 5-1

Kupi se.

Starine, vsake vrste, kupuje privatna oseba. Ponudbe na upravnštvo. 716 8-2

Kmetijsko društvo v Leskovcu ima v nedeljo, dne 23. oktobra 1904 ob 9. uri dopol. svoj

 občni zbor

v društvenih prostorih. — Dnevni red: Volitev načelnika.

Načelnik.

V najem se da.

Gostilna, 4 orali njive in travnika, posebno pripravno za kolarja, ker ga ni v kraju, se da v najem. Vpraša se pri posestnici Neži Mejak v Slov. Bistrici.

716 3-2

Proste službe.

Občinski tajnik, izurjen, več slovenskega in nemškega jezika, z dobrimi spričevali, želi službo spremeniti. Naslov „Zvest št. 100“ poste restante Št. Jurij ob juž. žel. 693 3-3

Učenca, iz dobre hiše, sprejme v trino z mešanim blagom g. Kozmič v Gor. Radgoni. 695 3-3

Dva viničarja, vsak s 4 delavskimi močmi in majar brez otrok se sprejmejo pri Henriku Mallner v Rošpahu pri Mariboru. 700 2-2

Dva drvarja, katera znata tudi oglje kuhati, se sprejmeta, na delo za dalje časa pri Blažu Urbasu na Slemenu, pošta Selnica ob Dravi. 717 3-2

Trgovski pomočnik se sprejme, dobro izurjen v trgovini z mešanim blagom v trgovino Jakob Dereani-ja v Žužemberku (Kranjsko), kamor se naj ponudbe pošiljajo. 722 3-1

Kovačkega pomočnika, pridnega, sprejme takoj Matevž Bregant, kovač v Orehoški vesi, pošta Hoče-Slivnica. 726 3-1

Majhni dijaki se sprejmejo na stanovanje v Mariboru, Bedgassee 19. 729 3-1

Pridna deklica, ki zna na šivalni stroj dobro šivati, veča sloven. in nemškega jezika, želi takoj službo nastopiti. Naslov pove upravnštvo. 728 2-1

V slovo!

Ker se nam ni bilo mogoče povodom preselitve iz Male Nedelje v Šmarje osebno posloviti od vseh prijateljev in znancev, klicemo jim tem potom prisrčni

Z Bogom!

720 1-1 Obitelj Štupica.

Trgovina obstoji že 36 let.

Najboljše se kupi pri obči znani domači zanesljivi trgovini z manufakturnim blagom

Karol

„pri solncu“

Gosposka ulica št. 10 **Maribor**

katera priporoča slavn. občinstvu svoje letne in jesenske novosti, bodisi za moške ali ženske obleke v veliki in lej izberi, po izredno najnižji ceni.

Sukno (štuf) za celo moško obleko (suknja, hlače in telovnik) 3-10 metrov dolg stane gld. 2.50, 3.20, 4.50, 6.— in naprej do najfinje vrste, gladki, črni, rizasti in modni barvani kamgarni, lodni in vsake

18 vrste suknenega blaga.

Lepa, pristna volna za žensko obleko gld. 1.40, 1.80, 2.30, 3.— in naprej do najfinje vrste v najnovejših modnih barvah; izvrstni lepi svileni robovi za na glavo od gld. — 65, — 80, — 90, 1.—, 1.20, 1.40 in naprej do najfinje vrste.

Velika zaloga perilnega blaga, druka, dobrega platna, gradina za postelje, posteljne odeje lastnega izdelka od gld. 2.— naprej, izgotvljene rjuhe od gld. — 90 naprej, prti, servijete, brisače, vsakovrstno opravo in mnogo drugega. Za zanesljivo blago, dobro postrežbo in pravično mero se jamči

Worsche

„pri solncu“

Maribor Herrengasse Nr. 10

Trgovina obstoji že 36 let.

Vsem posestnikom vinogradov!

vinogradov!

Naznanjam s tem, da bom imel meseca novembra in prihodnjo spomlad ved tisoč suho cepljenih trt na predaj in sicer cepljene na R. Portalis:

12.000 žahmina bela in rudeča.	10.000 Laški rilček.
4.000 Silvanec zeleni.	4.000 Šipon rumeni.
4.000 Burgundec beli.	3.500 Nemški rizling.
1.500 Traminec.	600 Rulandec.
400 Kraljevina.	

Cepljene na Rup. Montikolo:

1.500 Laški rilček. 1000 Silvanec zeleni.

Prodajam le edino I. vrste dobro zarašcene in lepo vkoreninjene trte po 100 K tisoč komadov. Na vseh 100 kom. cepljenih trt dam 20 komadov II. vrste brezplačno. To je na 1000 trt 200 kom. trt. Divjake od R. Portalis prodajam po 20 K tisoč kom.

Kdor naroči najmanj 1000 kom. cepljenih trt, dobi jih 5% ceneje. Pri naročilu ni treba znamke za odgovor pridejati. Pri naročilu blagovolite poslati 20% are od naročene svote. Trte se pošiljajo le v od trtue uši okužene kraje. Naročila za v jesen odvzete trte sprejemam do 5. novembra t. l. Naročila za spomlad pa dokler bo kaj zaloge. 703 8-8

Anton Slodnjak,

trtar pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. v Šta. Jurčici pri Ptuju

— Slovenska tvrdka! —

Alojzij Horvatkamnoseški mojster × ×
× v Račjem pri Mariboru

— priporoča — 38 12-10

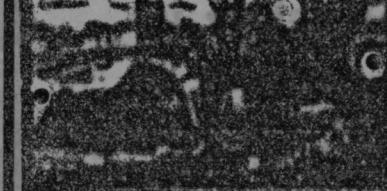
nagrobne spomenike
razne velikosti po najnižjih cenah.Za spomin vernalih mrtvih
priporoča se ravnotar izšla**Missa pro defunctis**

ad IV. voc. inacquales, aut una voce cum Organo. — Auctore Matthaeo Vurnik. Samozaložba, tisk Katol. Tiskarne. Ljubljana. Prodaja Katol. Bukvarna, Schwesternerjeva knjigarna ter skladatelj v St. Vidu, Dolenjsko. 697 3-3

Štefan Kaufman
v Radgoni
priporoča svoje lepo pozlačene nagrobne
križe
po najnižji ceni. 694 5-3
Točna in solidna postrežba!

za katero jamčijo okraji:
Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj,
Šmarje pri Jelšah in Vransko
za popolno varnost vlog
in za njihovo po pravilih
določeno obrestovanje do
in petek dopoldne, za druga opravila pa je uradnica odprta vsaki dan ob uavadnih urah. — Hranilne vlove obre
stuje po 4% in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter plačuje rentni davek hranilnica sama in ga ne odtegne
vlagateljem tako, da dobe isti popolnoma nad 4% ocresti. — Izposojuje pa od dne 1. prosenca 1905 na zem
ljiško varnost po 4 3/4 odstotkov, občinam in korporacijam navedenih 5 okrajev pa po 4 1/2 odstotkov obresti.

zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.Te glasovite in nenadkriljive
kapljice sv. Marka se uporab
ljajo za notranje in zunanje
bolezni. ● ● ● ●

Osebito odstranjujejo trganje in ote
kanje po kosteh v nogi in roki ter ozdra
vovsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih,
ublažujejo katar, urejujojo izmeček, odpravijo naduh, bolečine in krče, pospe
šujejo in zboljujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste
ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripanosti in prehla
jenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu.
Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljše
sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele manjkati v no
beni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zat
greb, zato se naj naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanašterica se
ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:
1 ducat (12 steklenic) 4 K. 4 ducate (48 steklenic) 14.60 K.
2 ducata (24 steklenic) 8 K. 5 ducatov (60 steklen.) 17— K.
3 ducate (36 steklenic) 11 K.

Imam na tisoče priznalnih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato na
vajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv.
Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baretincič, učitelj; Janko Kisur, kr. nad
logar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opanskar; Zofija Vukelič, šivilja;
Josip Seljančič, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka. 646 10-7

zdravje je največje bogastvo!

Narav. francosko žganje

ki je iz domačega vina izločen (ekstrahiran) alkohol (mlad konjak), in je od vseh zdravnikov
priporočeno zdravstveno, dušo in telo pozivljajoče sredstvo, ki pomaga posebno pri trganju po
udih, izpadajuči las, iščija, odrevenclosti, protin (renmatizmu), glavobolu in zobobolu. Ena ste
klenica 1-2 gld. z navodilom uporabe.

Stari konjak se priporoča posebno rekon
valescientnim, bolnim na ž
ledcu in oslabljenim na krvi. Steklenica 1-50 gld. — Pri narocitvi 4 steklen.

Benedikt Hertl, posest graščine Golč pri Konjicah, Sp. Šta.
V zalogi pri Al. Quandest, trgovcu v Mariboru, gosposka ulica in v Mozirju
pri Martinu Šuster. 526 52-51

**Južnoštajerska hranilnica
v Celju**

Narodni dom

Narodni dom

721 12-1

neomejene visokosti,
ima sedaj čez ● štiri
milijone krov ●
hranilnih vlog.

Hranilnica posluje
s strankami vsak torek
in petek dopoldne, pa je uradnica odprta vsaki dan ob uavadnih urah. — Hranilne vlove obre
stuje po 4% in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter plačuje rentni davek hranilnica sama in ga ne odtegne
vlagateljem tako, da dobe isti popolnoma nad 4% ocresti. — Izposojuje pa od dne 1. prosenca 1905 na zem
ljiško varnost po 4 3/4 odstotkov, občinam in korporacijam navedenih 5 okrajev pa po 4 1/2 odstotkov obresti.